

Περί του δεύτερου γάμου των κληρικών (Αρχ. Κύριλλος Κωστόπουλος, Ιεροκήρυκας Ι. Μ. Πατρών)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 20 Οκτωβρίου, 2018

Τὰ ἱερὰ μυστήρια τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ἔχουν ἀγιαστικὸ καὶ μεταμορφωτικὸ - ἠθικὸ χαρακτήρα στὴν ἐπίγεια ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ἔτσι καὶ ὁ γάμος, ὡς «μυστήριον μέγα» (πρβλ. Ἐφεσ. 5, 32), ἀποτελεῖ γεγονὸς φανερώσεως καὶ πραγματώσεως τῆς ἀγαπητικῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κοινωνίας. Μὲ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου, μέσα ἀπὸ τὴν ἐνότητα ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ἔρχεται ἡ Ἐκκλησία νὰ φανερώσῃ τὸ χάρισμα τῆς «ὄντως ζωῆς». Ἡ σχέση τῶν συζύγων γίνεται ἐκκλησιαστικὸ γεγονός, τὸ ὁποῖο πραγματώνεται κυρίως μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι, θὰ λέγαμε, ἐμπειρία μετοχῆς στὴν κοινωνία τῶν Ἁγίων. Ἐξάλλου, ἡ συσχέτιση τῆς κοινωνίας τοῦ γάμου μὲ τὴν Ἐκκλησία ἔχει γίνῃ ἐξ ἀρχῆς γενικὴ διδασκαλία στὴν Ἱ. Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ ὁ γάμος - οἰκογένεια χαρακτηρίσθηκε ὡς «κατ'οἶκον ἐκκλησία» (βλ. Ρωμ. 16, 5. Α΄ Κορ. 16, 19. Κολ. 4, 15). Ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος τὸ ὁμολογεῖ: «Οὐ μικρὰ ἀρετὴ, τὸ καὶ τὴν οἰκίαν ἐκκλησίαν ποιῆσαι» (PG 61, 376).

Ἡ ἱερότητα καὶ ἡ ἀποδοχὴ τοῦ γάμου ὑπῆρξε γεγονὸς ποὺ ἀφοροῦσε καὶ τὸ ἱερατικὸ τάγμα τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς. Ὅλοι γνωρίζουμε ὅτι ἀνάμεσα στὴν χορεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ὑπῆρχαν καὶ ἔγγαμοι (πρβλ. Ματθ. 8, 14. Πράξ. 21, 9). Γι' αὐτὸ καὶ στὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία μας δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀγαμία στὸν κληρὸ, ὅπως δυστυχῶς βλέπουμε νὰ ἐπιβάλλεται στὴν αἵρεση τοῦ Παπισμοῦ. Ἀντιθέτως, **ὁ 1^{ος} κανόνας τῆς ἐν Γάγγρα Συνόδου** ἀναθεματίζει ὅποιον βδελύσσεται τὸν γάμο (*Σύνταγμα Κανόνων 3, 100*), ἐνῶ ἐπίσης στὸν **4^ο κανόνα τῆς ἰδίας Συνόδου** ἀναθεματίζεται ὅποιος καταφρονεῖ τοὺς ἐγγάμους κληρικοὺς καὶ προτιμᾷ τοὺς ἀγάμους ὡς καθαρωτέρους (ὄπ.π., 103. Βλ. καὶ **Γάγγρ.10**). Πρέπει δὲ νὰ ὑπογραμμίσουμε στὸ σημεῖο αὐτὸ ὅτι ἡ ἀγαμία στὸν μοναστικὸ βίον εἶναι εἰδικὸ χάρισμα καὶ δίδεται ἐκ Θεοῦ μὲ τὴν θέληση τοῦ ὑποψηφίου μοναχοῦ. Ὁ Ἰδιὸς ὁ Κύριός μας ἔχει πεῖ: «οὐ πάντες χωροῦσιν τὸν λόγον [τοῦτον] ἀλλ' οἷς δέδοται» (Ματθ. 19, 11).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ρητῶς ξεκαθαρίζει τὰ περὶ γάμου τῶν κληρικών. Γράφει στὸν Τιμόθεο: «Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, **μιάς γυναικὸς ἄνδρα**, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδασκτικόν» (Α΄ Τιμ. 3, 2). [Σημ.: Ὅταν οἱ ἐπίσκοποι ἄρχισαν νὰ ἐπιλέγωνται ἀπὸ τὶς τάξεις τῶν μοναχῶν, ἔπαυσε νὰ ἰσχύῃ ἡ προτροπὴ τῆς μονογαμίας γι' αὐτούς]. Συνεχίζων ὁ Ἀπόστολος μᾶς λέγει: «Διάκονοι

ἔστωσαν **μιας γυναικὸς ἄνδρες**, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων» (Α΄ Τιμ. 3, 12). Κατὰ παρόμοιο τρόπο προτρέπει τὸν Τίτο: «Καταστήσης κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι διαταξάμην, εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, **μιας γυναικὸς ἀνὴρ**, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα» (Τίτ. 1, 6).

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες, γιὰ νὰ καταδείξουν τὸν ἀπόλυτο σεβασμὸ τους στὴν ἱερότητα τοῦ μυστήριου τοῦ γάμου τῶν κληρικῶν, μὲ τὸν **13^ο κανόνα τῆς ΣΤ΄** Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὀρίζουν νὰ ἀφορίζεται κι ἂν ἐπιμένει νὰ καθαιρῆται ὁ κληρικός, ὁ ὁποῖος παρεμποδίζει τὴν συνάφειαν τοῦ γάμου (βλ. *Σύντ. Καν. 2, 333*).

Ὡστόσο, ὅπως καταφαίνεται στὴν Καινὴ Διαθήκη, ὁ κληρικός ὀφείλει νὰ εἶναι **μονόγαμος**. Οἱ Ἀποστολικὲς Διαταγὲς σαφῶς ὀρίζουν γιὰ τὸν κληρικὸ νὰ εἶναι «μιας ἀνδρα γεγεννημένον γυναικὸς μονογάμου» (ΒΕΠΕΣ 2, 14). Καὶ τοῦτο πρέπει νὰ συμβαίῃ γιὰ τὸν λόγο ὅτι ὁ παραλληλισμὸς τῆς ἐνώσεως τῶν δύο στὸ μυστήριον τοῦ γάμου μὲ τὴν σχέση τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπιβάλλει ἐξ ἀρχῆς τὴν μονογαμία στὸν κλῆρο. Ἐφόσον μία κεφαλὴ ὁ Χριστὸς καὶ ἓνα σῶμα ἡ Ἐκκλησία, ἄρα καὶ ὁ κληρικός, ὡς φυλάσσω τὴν παρακαταθήκη τῆς Ἐκκλησίας ποὺ εἶναι τὸ μυστικὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἔχη πολλὰ σώματα. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος λέγει ἐπ' αὐτοῦ: «Δοκεῖ μοι παραιτεῖσθαι τὴν διαγαμίαν [...] Εἰ μὲν γὰρ δύο Χριστοί, δύο καὶ ἄνδρες, δύο καὶ γυναῖκες. Εἰ δὲ εἷς Χριστός, μία κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μία σάρξ, ἡ δευτέρα δὲ ἀποπτύεσθω» (PG 36, 292).

Ἡ διαγαμία, κατὰ τοὺς ἱεροὺς Πατέρες, ἐνῶ ἐπιτρέπεται κατ' οἰκονομίαν, ἀλλὰ ὄχι χωρὶς ἐπιτίμιο, στοὺς λαϊκοὺς (βλ. Α΄ Κορ. 6, 8. 7, 28), ταυτόχρονα ἀποτελεῖ **κώλυμα ἱερωσύνης** γιὰ τοὺς ὑποψηφίους κληρικούς. Ὁ Ἀπολογητὴς Ἀθηναγόρας εἶναι κατηγορηματικὸς ὡς πρὸς τὴν μονογαμία τοῦ κληρικοῦ, θεωρώντας τὸν δεῦτρο γάμο ὡς «εὐπρεπῆ μοιχεία» καὶ ἐπεξηγεῖ: «Ὁ γὰρ ἀποστερῶν ἑαυτὸν τῆς προτέρας γυναικὸς, καὶ εἰ τέθνηκεν, **μοιχὸς ἐστὶν παρακεκαλυμμένος**, παραβαίνων μὲν τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐν ἀρχῇ ὁ θεὸς **ἓνα ἄνδρα ἔπλασεν καὶ μίαν γυναῖκα**, λύων δὲ τὴν σάρκα πρὸς σάρκα κατὰ τὴν ἔνωσιν πρὸς μῖξιν τοῦ γένους κοινωνίαν», (ΒΕΠΕΣ 4, 308²⁰⁻²¹). Ἔτσι, ἡ **Ἀποστολικὴ σύνοδος μὲ τὸν 17^ο κανόνα** τῆς σαφέστατα ἀπαγορεύει στὸν ἐλθόντα σὲ δεῦτερο γάμο νὰ ἱερωθῆ: «Ὁ δυσὶ γάμοις συμπλακεὶς μετὰ τὸ βάπτισμα, ἢ παλλακὴν κτησάμενος, οὐ δύναται εἶναι ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, ἢ ὅλως τοῦ καταλόγου τοῦ ἱερατικοῦ» (*Σύντ. Καν. 2, 33*). Ἡ φράση «μετὰ τὸ βάπτισμα» ὑποδηλώνει ὅτι κάθε ἁμαρτία, ἢ ὁποῖα συνέβη πρὶν τὸ μυστήριον, ἀποπλύνεται μὲ τὴν ἐπιτέλεσή του καὶ ἄρα δὲν κωλύει τὸν «δυσὶ γάμοις συμπλακέντα» νὰ ἱερωθῆ. Διευκρινίζεται, ὡστόσο, ὅτι ἐὰν ἡ τέλεση τοῦ δευτέρου γάμου συνέβη μετὰ τὸ βάπτισμα, τότε ἀποτελεῖ αἰτία ἀποκλεισμοῦ ἀπὸ τὴν χορεία τῶν κληρικῶν. Ὁ Ἀριστηνὸς εἶναι ἀπόλυτος: «Ἀνίερος ἅπας δίγαμος· Ἄπας δίγαμος εἰς ἱερωσύνην ἀπρόσδεκτος» (βλ. Κ. Κωστοπούλου, *Τὰ κωλύοντα τὴν ἱερωσύνην καὶ καθαιροῦντα τοὺς κληρικοὺς παραπτώματα*, ἐκδ. Γρηγόρη, σ. 98-102).

Αλλά και **ὁ 87ος κανόνας τοῦ Μ. Βασιλείου**, βασιζόμενος στὴν ἕως τότε παράδοση, ἀποκλείει τοὺς συνάψαντας δεῦτερο γάμο νὰ ἱερωθοῦν: «Τοὺς διγάμους παντελῶς ὁ κανὼν τῆς ὑπηρεσίας ἀπέκλεισε» (Σύντ. Καν. 4, 260).

Καὶ ἔρχεται ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος νὰ ὑπογραμμίσῃ ὅτι δὲν γίνεται δεκτὸς στὸν κλῆρο ὁ δίγαμος, ἀκόμη κι ἂν ἡ δευτερογαμία ὀφείλεται σὲ χηρεία, διότι τὸ μέγεθος τῆς τιμῆς τῆς ἱερωσύνης εἶναι ἀπροσμέτρητο, γι' αὐτὸ καὶ ὀφείλει νὰ εἶναι ἀκηλίδωτο ἀπὸ κάθε εἶδους μομφή. Λέγει χαρακτηριστικά: «Καὶ γὰρ τῶ μὲν ὄντι οὐ δέχεται εἰς ἱερωσύνην τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ κήρυγμα μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐνδημίαν οὐδὲ τοὺς ἀπὸ πρώτου γάμου τελευτησάσης τῆς αὐτῶν γυναικὸς δευτέρῳ γάμῳ συναφθέντας, **διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς τιμῆς τῆς ἱερωσύνης**· καὶ ταῦτα ἀσφαλῶς ἡ ἀγία τοῦ θεοῦ ἐκκλησία μετὰ ἀκριβείας παραφυλάττεται» (PG 41, 1024A).

Καὶ ἐνῶ εἶναι «ἠσφαλισμένα τὰ ἐπὶ τῆς ἱερωσύνης περὶ δευτέρου γάμου» (πρβλ. PG 41, 1033D) ὑπὸ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἔρχεται ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρθολομαῖος καὶ ἡ περὶ αὐτὸν σύνοδος νὰ προκαλέσουν ἀναταραχὴ στὸ Σῶμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, προσβάλλοντάς αὐτὴν τὴν φορὰ τὸ «φρικτὸν μυστήριον τῆς σεμνῆς ἱερωσύνης» (PG 48, 1067), μὲ τὸ νὰ εἰσάγουν τὴν βλασφημία τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τοῦ δευτέρου γάμου τῶν χηρευσάντων ἢ ἐγκαταλειφθέντων ὑπὸ τῶν συζύγων των κληρικῶν. Ἡ ἀθέτηση καὶ καταπάτηση τόσο τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὅσο καὶ τῶν ἱερῶν Κανόνων εἶναι καταφανῆς καὶ ἐπαίσχυντη. Συνιστᾶ φαίνεται κύρια προτεραιότητα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὁ δυναμιτισμὸς τῶν θεμελίων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, μὲ τὸ νὰ καταλύῃ βαναύσως τοὺς πυλῶνες αὐτῆς, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες. Καὶ δὲν συμβαίνει αὐτὸ μόνον στὸ θέμα τοῦ δευτέρου γάμου τῶν ἱερέων, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλα δογματικῆς καὶ Κανονικῆς φύσεως θέματα.

Σύμφωνα μὲ τὰ προεκτεθέντα δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τίθεται θέμα δευτερογαμίας τῶν κληρικῶν, ἐφόσον αὐτὴ ἀποτελεῖ κώλυμα γιὰ τὴν εἰσδοχὴ τοῦ λαϊκοῦ μέλους τῆς Ἐκκλησίας στὴν ἱερωσύνη. Εἶναι ρητῶς καὶ ἀπειράκις διατυπωμένο ὅτι ἡ Ἐκκλησία «τὰ χαρίσματα τῆς ἱερωσύνης διὰ τῶν ἀπὸ μονογαμίας ἐγκρατευσόμενων καὶ τῶν ἐν παρθενίᾳ διατελούντων τῶ κόσμῳ προδιετύπου» (PG 41, 868D).

Ὡστόσο, ἡ πείρα τῶν Ἁγίων Πατέρων ἀπέδειξε ὅτι ἡ Ἐκκλησία θὰ πρέπη ἀφ' ἐνὸς νὰ προφυλάξῃ τοὺς κληρικούς της ἀπὸ ἓνα τέτοιο ὀλισθημα καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ προασπίσῃ τὸ φοβερὸ λειτούργημα τῆς ἱερωσύνης. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ οἱ Ἅγιοι Πατέρες **μὲ τὸν 6^ο κανόνα τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου** κατηγορηματικῶς **ὀριστικοποιοῦν** τὸν ἀποκλεισμὸ δυνατότητος συνάψεως γάμου τοῦ κληρικοῦ: «[...] ὀρίζομεν, ἀπὸ τοῦ νῦν μηδαμῶς ὑποδιάκονον, ἢ διάκονον, ἢ πρεσβύτερον, μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῶ χειροτονίαν, ἔχειν ἄδειαν, γαμικὸν ἑαυτῶ συνιστᾶν συνοικέσιον. Εἰ δὲ τοῦτο τολμήσῃ ποιῆσαι, καθαιρεῖσθω». Διευκρινίζει δὲ ὁ παρὼν κανὼν ὅτι ὅποιος θέλει νὰ νυμφευθεῖ ὀφείλει νὰ κάμει τοῦτο

πρὶν ἀπὸ τὴν χειροτονία του: «Εἰ δὲ βούλοιτό τις τῶν εἰς κλῆρον προσερχομένων, γάμου νόμῳ συνάπτεσθαι γυναικί, **πρὸ τῆς** τοῦ ὑποδιακόνου, ἢ διακόνου, ἢ πρεσβυτέρου **χειροτονίας τούτῳ πραττέτω**» (Σύντ. Καν. 2, 318).

Πρὸς ἐπίρρωση τῶν ἀνωτέρω ἠμποροῦμε νὰ ἀναφέρουμε **τὸν 26^ο κανόνα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων**, ὁ ὁποῖος καλεῖ τὸν ὑποψήφιο κληρικὸ νὰ ἐπιλέξῃ ἐν ἐλευθερίᾳ ἂν θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἔγγαμη ἱερωσύνη ἢ θὰ παραμείνῃ παρθενεύων. Συγκεκριμένα διαλαμβάνει τὰ ἐξῆς: «Τῶν εἰς κλῆρον προσελθόντων ἀγάμων, κελεύομεν βουλομένους γαμεῖν, ἀναγνώστας καὶ ψάλτας μόνον» (Σύντ. Καν. 2, 33). Ὁ κανόνας ρητῶς προειδοποιεῖ ὅτι, τελεσθείσης τῆς χειροτονίας, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὀπισθοδρομήσῃ ὁ κληρικὸς καὶ νὰ μετέχῃ στὸ μυστήριον τοῦ γάμου, τῆς ἱερωσύνης ὑπερτερούσης αὐτοῦ. Ἐπιτρέπει νὰ ἔλθουν σὲ γάμου κοινωνία μόνον οἱ κατώτεροι κληρικοί, ἀναγνώστες καὶ ψάλτες, οἱ ὁποῖοι, ἐξάλλου, ὑπόκεινται σὲ χειροθεσία καὶ ὄχι σὲ χειροτονία.

Σχετικὸς εἶναι καὶ ὁ **10ος κανόνας τῆς ἐν Ἀγκύρα Συνόδου**, ὁ ὁποῖος καθαιρεῖ ἐκείνους τοὺς κληρικούς, οἱ ὁποῖοι ἤλθον σὲ γάμου κοινωνία μετὰ τὴν χειροτονία τους, ἐπειδὴ μετενόησαν πὺρ δὲν ἐνυμφεύθησαν πρὸ αὐτῆς. Ὁ κανόνας σαφῶς διευκρινίζει ὅτι, ἐνῶ ἠμποροῦσαν νὰ ἐπιλέξουν τὴν ἔγγαμη ἱερωσύνη, σιώπησαν καὶ δέχθησαν τὴν ἱερωσύνη ὡς ἄγαμοι: «... εἴ τινες σιωπήσαντες, καὶ καταδεξάμενοι ἐν τῇ χειροτονίᾳ μένειν οὕτω, μετὰ ταῦτα ἤλθον εἰς γάμον, πεπαῦθαι αὐτοὺς τῆς διακονίας» (Σύντ. Καν. 3, σ. 40).

Ὁ Ὅσιος Νικόδημος στὴν ἐρμηνεία τοῦ **42^{ου} κανόνος τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων** ἐπισημαίνει: «Οἱ ἱερωμένοι πρέπει νὰ εἶναι ἔμπροσθεν εἰς ὅλους ζωντανὰ παραδείγματα καὶ εἰκῶν κάθε εὐταξίας καὶ ἀρετῆς, καὶ παρακίνησις πρὸς κάθε ἀγαθοεργίαν» (Πηδάλιον, 47). Ἡ θέση αὐτὴ εἶχε λάβει θέση νόμου στὸ Βυζάντιο. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν 3ῃ Νεαρὰ τοῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ διαβάζουμε: «Διότι δὲν εἶναι καλὸ ἐκεῖνοι (ἐνν. οἱ κληρικοί), πὺρ ἀνυψώθηκαν πάνω ἀπὸ τὴν σαρκικὴς ἀδυναμίας μὲ τὴν ἀνωτερότητα τοῦ πνεύματος, οἱ ἴδιοι νὰ καταπίπτουν πάλι στὴν εὐτέλεια τῆς σάρκας, ἐνῶ, ἀντιθέτως, θὰ ἔπρεπε, φέρουσα πρὸς τὰ ἄνω, ἢ ὑπηρεσία τοῦ θεοῦ νὰ βρίσκεται ὑπεράνω σωματικῶν παθῶν» (Τρωιάνος, *Οἱ Νεαρὲς Λέοντος τοῦ Σοφοῦ*, σ. 51).

Πῶς, λοιπόν, ἓνας κληρικός, διάκονος ἢ πρεσβύτερος, ὑπηρετῆς τῆς ἀληθείας, ἠμπορεῖ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ψευδῆ αὐτὴ κατάστασις τοῦ δευτέρου γάμου; Πῶς κατόπιν θὰ ἐμφανισθῇ στὰ πνευματικὰ του τέκνα, γιὰ νὰ κηρύξῃ ὑπὲρ τῆς σωφροσύνης, τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς ὑποταγῆς στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ; Ἐξάλλου καὶ οἱ εὐχές τοῦ δευτέρου γάμου εἶναι συγχωρητικὲς καὶ παρηγορητικὲς πρὸς τοὺς μὴ δυναμένους νὰ κρατήσουν τὴν ἀκρίβεια τῆς σωφροσύνης.

Σημαντικὸ εἶναι ἐπίσης νὰ τονισθῇ ὅτι οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι κατηγοροῦν τὴν διγαμία,

Όχι για την σχέση αυτή καθ' εαυτήν, αλλά για τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀθέτηση τῶν πρώτων ὑποσχέσεων, πάνω στὰ ὁποῖα αὐτὴ στηρίζεται. Λέγουν χαρακτηριστικά: «ἡ μονογαμία μὲν κατὰ νόμον γινομένη δικαία, ὡς ἂν κατὰ γνώμην Θεοῦ ὑπάρχουσα, διγαμία δὲ μετὰ ἐπαγγελίαν παράνομον, οὐ διὰ τὴν συνάφειαν, ἀλλὰ διὰ τὸ ψεῦδος» (ΒΕΠΕΣ 2, 59). Ὁ Ὀρθόδοξος κληρικός, «τύπος γενόμενος τοῦ ποιμνίου» (Ζ´4), ὀφείλει νὰ βιώνη καὶ νὰ κηρύσσει τὴν Εὐαγγελικὴ καὶ Πατερικὴ ἀλήθεια, σεβόμενος «τὴν μονόγαμον νύμφην Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν» (PG 61, 719). Πῶς θὰ τὴν κηρύξει αὐτὴ τὴν ἀλήθεια ὁ δευτερονυμφευθεὶς ἱερέας, ὅταν εὐρίσκεται ὁ ἴδιος στὸ ψεῦδος;

Ἡ «ἀλήθεια» αὐτὴ θὰ εἶναι τὸ τελευταῖο ἔρεισμα δικαιώσεως τοῦ «ἐγώ» του. Ἐν τῇ πράξει δὲν κηρύσσει τὴν Αὐτοαλήθεια, τὸν Χριστὸ καὶ τὴν διδασκαλία Του, ἀλλὰ τὴν δικὴ του πεποίθηση.

ΣΧΕΤΙΚΑ:

[Ζητούν και οι κληρικοί δεύτερο γάμο! \(Πρωτοπρ. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης, Ι.Ναός Αγ. Νικολάου Πευκακίων\)](#)

[Γάμος των εν χηρεία κληρικών \(Αρχ. Σαράντης Σαράντος\)](#)